

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/171/2008

STOSUNEK DO RZĄDU DONALDA TUSKA W LISTOPADZIE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LISTOPAD 2008

PRZEDRUK I ROZPOWSZECZNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

W miesiącu dzielącym dwa ostatnie badania warto odnotować kilka wydarzeń, które zapewne nie pozostały bez wpływu na postrzeganie rządu i premiera. W połowie października rozegrał się gorszący, przeniesiony aż na forum międzynarodowe, spór między prezydentem a premierem o to, kto powinien reprezentować Polskę podczas szczytu Rady Europejskiej. Drugim już znacznie poważniejszym wyzwaniem, wobec którego stanął rząd Donalda Tuska, są długofalowe skutki załamania na międzynarodowych rynkach finansowych. W kraju obserwowaliśmy liczne zawirowania – oznaki paniki na giełdzie, pojawiające się z dnia na dzień utrudnienia w dostępności kredytów (w tym inwestycyjnych), spekulacyjny atak na kurs złotówki, a w perspektywie – widmo co najmniej spowolnienia, jeśli nie poważnego kryzysu gospodarczego ze wszystkim tego skutkami, łącznie ze wzrostem bezrobocia. Pod wpływem kryzysu finansowego i obaw z nim związanych rząd przyjął plan wejścia Polski do strefy euro, który musi jednak zostać zaakceptowany przez opozycję, gdyż wprowadzenie euro wymaga zmiany konstytucji. Z wydarzeń ostatniego miesiąca, które mogły wpłynąć na postrzeganie rządu, trzeba jeszcze wspomnieć o manifestacjach i protestach związkowców, którzy oponowali przeciw przegłosowanej przez parlament, choć niepodpisanej przez prezydenta ustawie, zmieniającej zasady przyznawania wcześniejszych emerytur.

POPARCIE DLA RZĄDU

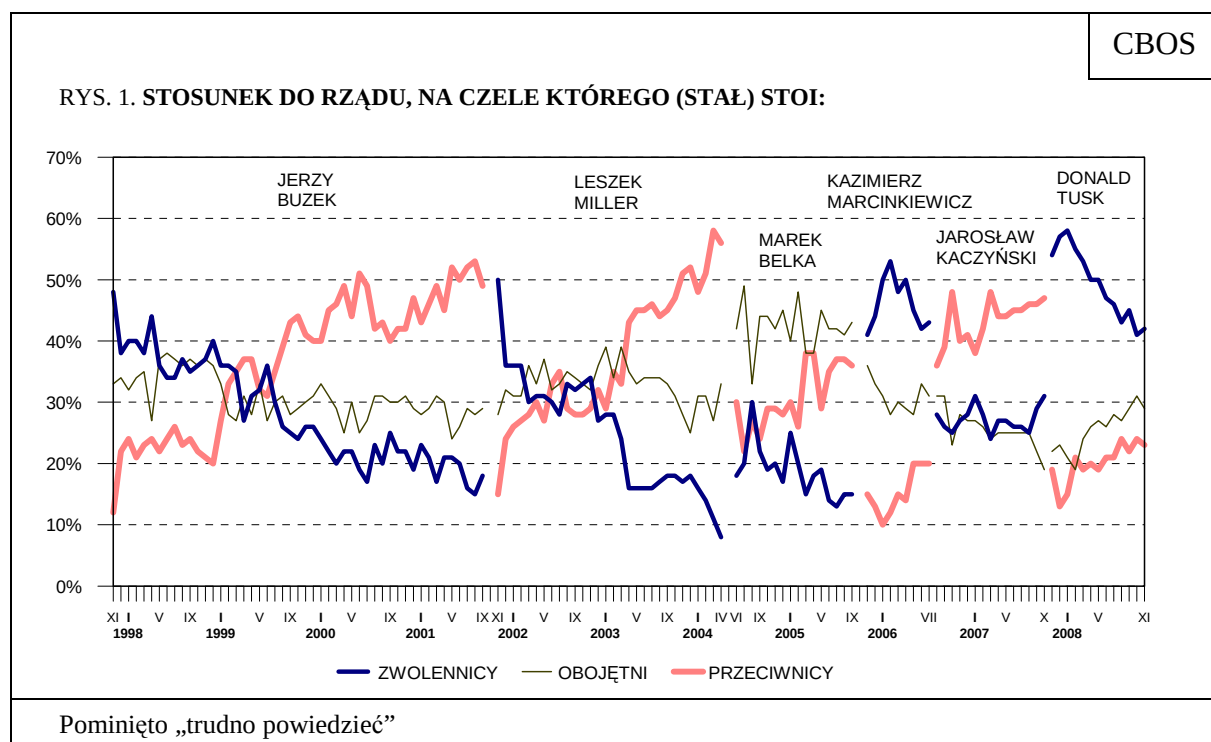
Od sierpnia społeczne poparcie Polaków dla gabinetu Donalda Tuska pozostaje dość stabilne. W listopadzie¹ zwolennicy rządu nadal stanowią nieco ponad dwie piąte ogółu badanych (42%). Choć ostatnio liczba zwolenników rządu zmienia się nieznacznie, jest ona

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (222) zrealizowano w dniach 6–12 listopada 2008 roku na liczącej 1050 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

wyraźnie niższa niż w pierwszej połowie roku i – poza bieżącym miesiącem – generalnie utrzymuje się na linii spadkowej. W wolniejszym tempie przybywa rządowi zdeklarowanych przeciwników – w listopadzie zalicza się do nich 23% ankietowanych. Od połowy roku ich liczba utrzymuje się na zbliżonym poziomie, a zmiany w ostatnich czterech miesiącach mieszczą się w granicach błędu statystycznego. Mniej niż jedna trzecia respondentów (29%) ma obojętny stosunek do rządzącego gabinetu.

Tabela 1

Stosunek do rządu	Wskaźania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2007		2008										
	w procentach												
Zwolennicy	54	57	58	55	53	50	50	47	46	43	45	41	42
Przeciwnicy	19	13	15	21	19	20	19	21	21	24	22	24	23
Obojętni	22	23	21	19	24	26	27	26	28	27	29	31	29
Trudno powiedzieć	5	7	5	6	4	4	4	6	5	6	4	4	6

Stosunek do rządu w różnych grupach społecznych odzwierciedla zróżnicowania kulturowe, które – jak się wydaje – stają się główną przesłanką wyborów politycznych w naszym kraju.

Największe odsetki zadeklarowanych przeciwników rządu znajdujemy wśród osób biorących udział w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu (45%), a także w grupie respondentów najstarszych – powyżej 65 roku życia (33%). Niechęć do rządu wiąże się również z zamieszkiwaniem na wsi (30%), pracą w prywatnym gospodarstwie rolnym (34%, co jednak nie jest jednoznaczne z byciem rolnikiem), niższymi dochodami i niezadowoleniem z własnej sytuacji materialnej (w grupie o najniższych dochodach i najmniej zadowolonych – po 29%). Nieco bardziej niechętni rządowi są zwolennicy prawicy (30%) niż lewicy (26%). W grupach społeczno-zawodowych stosunkowo najwięcej przeciwników rządu Donalda Tuska jest wśród emerytów (33%), rencistów i osób bezrobotnych (po 30%).

Tabela 2

Udział w praktykach religijnych	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Kilka razy w tygodniu	21	45	30	3
Raz w tygodniu	41	26	28	5
1–2 razy w miesiącu	41	21	32	7
Kilka razy w roku	47	15	31	7
W ogóle nie uczestniczy	54	19	24	3

Do zwolenników obecnego rządu należą przede wszystkim osoby z wyższym wykształceniem (60%), co w strukturze społeczno-zawodowej przekłada się na przedstawicieli kadry kierowniczej, inteligencji (57%) oraz pracowników umysłowych niższego szczebla (56%), a także aspirujących do wyższego wykształcenia uczniów i studentów (53%). Liczba zadeklarowanych zwolenników rządu jest tym większa, im wyższe są dochody osiągane na osobę w rodzinie, a także im lepsza ocena własnych warunków materialnych (w grupie o najwyższych dochodach – 57%, a wśród najbardziej zadowolonych – 55%). Wykształcenie i poziom dochodów są zapewne główną przyczyną, że wśród zwolenników rządu więcej osób korzysta na co dzień z nowoczesnych środków komunikowania się (internet), bankowości (karty płatnicze), zna jakiś język obcy czy było za granicą. Poparcie dla rządu sprzyja także sporadyczny udział w praktykach religijnych lub nieuczestniczenie w nich. Więcej zwolenników rządu znajdujemy wśród mieszkańców miast – szczególnie dużych, choć nie tych największych (od 101 do 500 tys. mieszkańców – 52%). Nieco większe poparcie dla rządu deklarują osoby o lewicowych (50%) niż prawicowych (46%) poglądach politycznych.

Tabela 3

Czy Pan(i) osobiście:	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
– przynajmniej raz w tygodniu korzysta z internetu (sieci www., poczty e-mail, komunikatora internetowego itp.				
Tak	56	30	46	23
Nie	44	70	53	78
– posługuje się bankomatową kartą płatniczą podczas robienia zakupów				
Tak	51	37	35	21
Nie	49	63	65	79
– zna przynajmniej jeden język obcy na tyle dobrze, aby porozumieć się z obcokrajowcem				
Tak	50	32	37	23
Nie	50	68	63	77
– kiedykolwiek był za granicą				
Tak	77	53	61	39
Nie	24	47	39	61

Obecny rząd jest niemal powszechnie popierany przez sympatyków PO. Relatywnie wielu jego zwolenników znajdujemy także wśród wyborców SLD oraz – co zrozumiałe – PSL. W elektoracie partii wicepremiera Waldemara Pawlaka zmienił się niekorzystny do niedawna układ i liczba zwolenników rządu jest wyraźnie wyższa niż odsetek jego przeciwników. Najbardziej krytyczny stosunek do rządu Donalda Tuska mają zadeklarowani sympatycy PiS, jednak – co warto zauważyć – nawet wśród nich co czwarty zalicza się do jego zwolenników.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	87	3	8	1
SLD	42	29	30	0
PSL	40	13	43	4
PiS	24	51	19	5
Niezdecydowani	32	31	31	6
Niezamierzający głosować	29	23	40	9

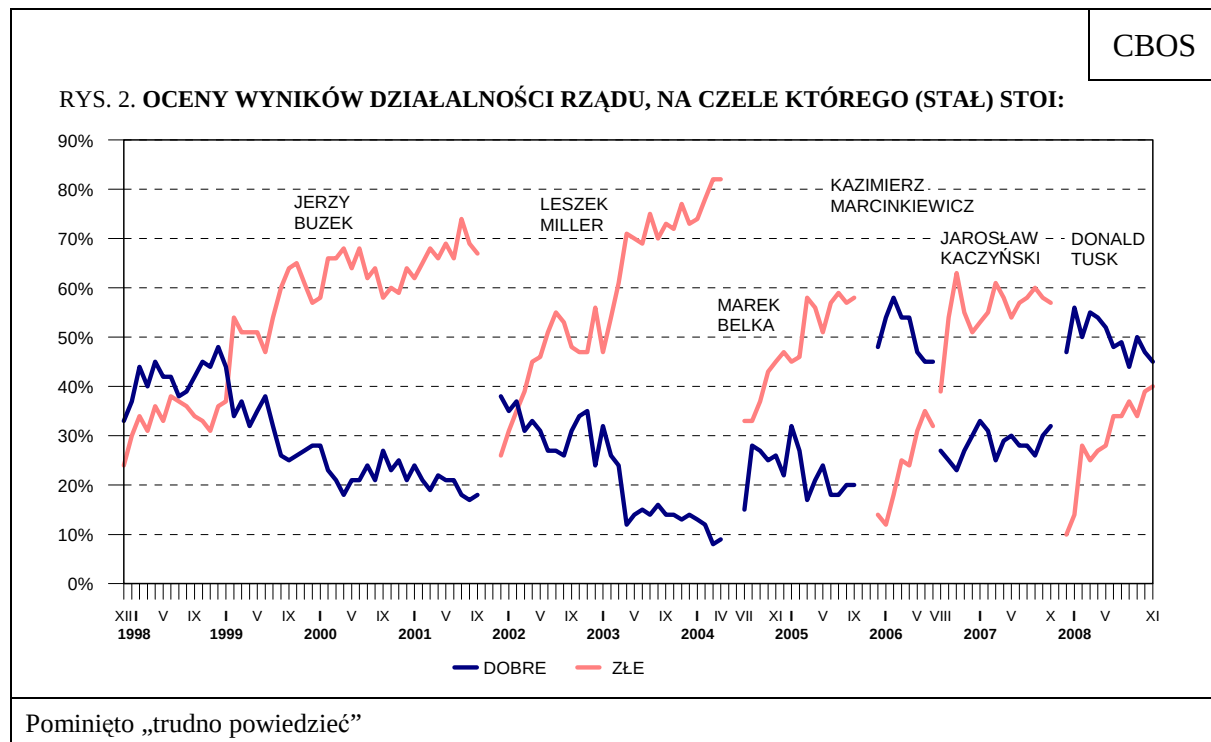
Niewielka przewaga zwolenników rządu nad jego przeciwnikami utrzymuje się wśród tzw. milczącej większości, czyli osób biernych politycznie, niezamierzających brać udziału w ewentualnych wyborach. Wśród badanych niemających wykrystalizowanych preferencji partyjnych odsetki zwolenników, przeciwników i obojętnych wobec rządu są niemal identyczne.

OCENY DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

Mimo iż obecnie osoby dobrze oceniające pracę rządu (45%) nadal przeważają nad respondentami mającymi na ten temat krytyczną opinię (40%), odsetki te ponownie się do siebie zbliżyły. Od września, kiedy to nastąpiła wyraźna poprawa ocen działalności gabinetu Donalda Tuska, liczba ocen pozytywnych systematycznie spada, jednocześnie rośnie liczba opinii negatywnych. W stosunku do sondażu wrześniowego liczba pozytywnych ocen pracy rządu zmalała o 5 punktów procentowych, natomiast odsetek opinii krytycznych wzrósł o 6 punktów. W porównaniu z początkiem roku liczba dobrych ocen efektów działalności rządu spadła o 11 punktów, a odsetek głosów negatywnie recenzujących wyniki jego pracy wzrósł aż o 26 punktów.

Tabela 5

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań											
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2007	2008										
	w procentach											
Dobrze	47	56	50	55	54	52	48	49	44	50	47	45
Źle	10	14	28	25	27	28	34	34	37	34	39	40
Trudno powiedzieć	43	30	22	20	19	20	18	17	19	16	14	15

Pozytywne oceny działalności rządu wystawiają najczęściej ludzie młodzi – do 24 roku życia (57%), a w grupach społeczno-zawodowych – uczniowie i studenci (61%). Dobrą opinię o jego pracy w większości mają także osoby nieźle zarabiające (co najmniej 1000 zł na osobę w rodzinie) i zadowolone ze swoich warunków materialnych (60%), a także respondenci lepiej wykształceni (przynajmniej ze średnim wykształceniem). Pozytywnym opiniom o działaniach ekipy rządowej sprzyja także nieuczestniczenie w praktykach religijnych oraz lewicowe poglądy polityczne. Poza uczniami i studentami efekty pracy rządu najlepiej oceniają przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (54% ocen pozytywnych), pracownicy fizyczno-umysłowi (53%), pracownicy umysłowi niższego szczebla (50%) i gospodynie domowe (51%).

Negatywne opinie o wynikach działań urzędującego gabinetu wyrażają przede wszystkim osoby w wieku 45–54 lata (51%), pracujące w prywatnych gospodarstwach rolnych (52%). Krytyczne opinie wiążą się z niskimi dochodami i negatywnymi ocenami własnych warunków materialnych (50%). Gorsze zdanie o pracy rządu mają osoby mieszkające na wsi (46%), o prawicowych poglądach politycznych (też 46%). Warto podkreślić że złe opinie o pracy rządu są związane z większą częstotliwością praktyk religijnych – wśród osób praktykujących kilka razy w tygodniu negatywne zdanie o dotychczasowym dorobku rządu ma 47% badanych (w tej grupie oceny negatywne przeważają), a wśród wiernych uczestniczących we mszy raz w tygodniu – 42% (w tej grupie liczba ocen pozytywnych jest nieznacznie wyższa niż negatywnych).

Dotychczasowe wyniki działań rządu są zdecydowanie najlepiej oceniane przez zwolenników PO. Pozytywnie wypowiada się o efektach jego pracy także większość elektoratu PSL. Wśród zdeklarowanych wyborców SLD opinie pozytywne nieco przeważają nad negatywnymi. Zdecydowanie najbardziej krytyczni w tej sprawie są zwolennicy PiS: dwie trzecie wyborców tej partii negatywnie ocenia działalność rządu Donalda Tuska od momentu jego powołania.

Tabela 6

Potencjalne elektoraty	Oceny wyników działalności rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	88	10	2
PSL	63	30	7
SLD	47	41	13
PiS	23	67	11
Niezdecydowani	34	48	18
Niezamierzający głosować	34	43	23

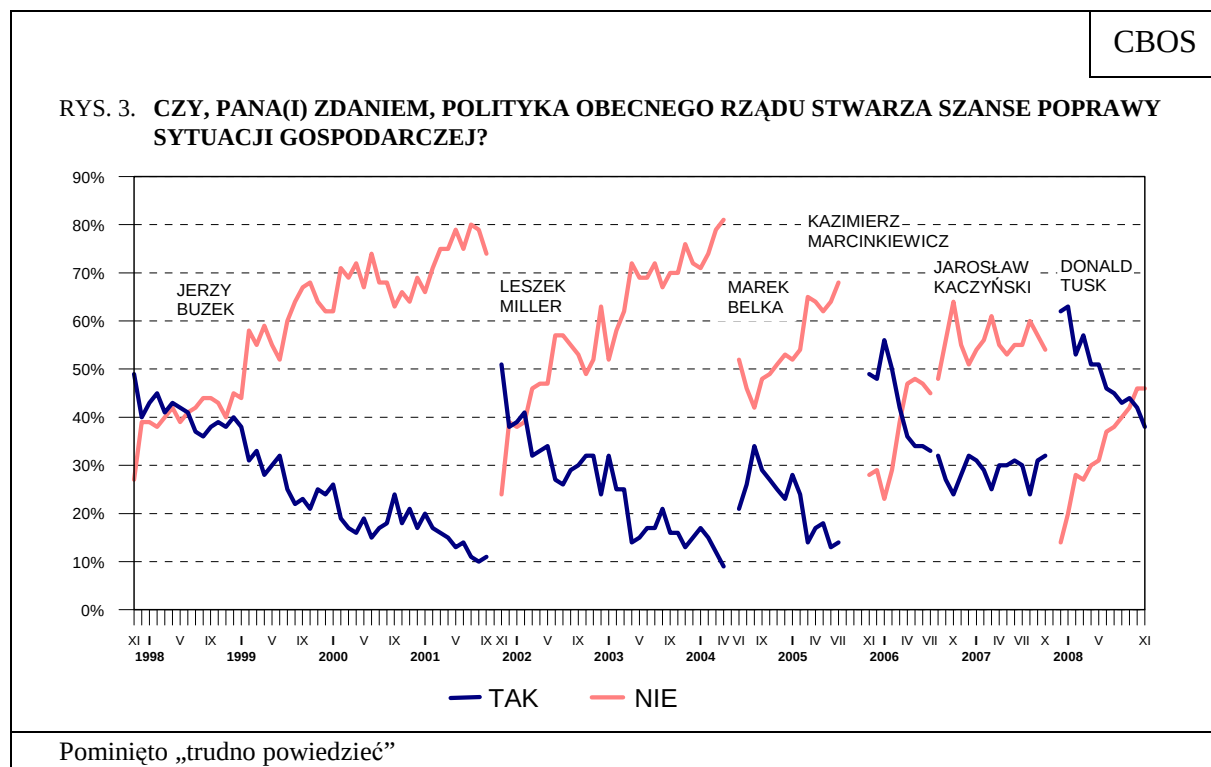
OCENY POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

Polityka gospodarcza rządu i szanse na poprawę sytuacji w tej dziedzinie są oceniane najbardziej krytycznie. Już drugi miesiąc z rzędu przeważają negatywne opinie na ten temat. Dobre oceny wystawia polityce rządu Donalda Tuska w tej dziedzinie już tylko 38% ankietowanych, co jest najgorszym wynikiem od początku jego funkcjonowania. W ciągu ostatniego miesiąca odsetek głosów pozytywnych spadł o 4 punkty. Natomiast przekonanie o tym, że polityka gospodarcza rządu nie stwarza szans na poprawę sytuacji gospodarczej, wyraża prawie połowa badanych (46%).

Tabela 7

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	X	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2007		2008										
	w procentach												
Tak	32	62	63	53	57	51	51	46	45	43	44	42	38
Nie	54	14	20	28	27	30	31	37	38	40	42	45	46
Trudno powiedzieć	14	24	17	19	16	19	18	17	17	17	14	13	16

Do października 2007 roku pytanie dotyczyło rządu Jarosława Kaczyńskiego, a od grudnia – rządu Donalda Tuska

W grupach społeczno-demograficznych oceny polityki gospodarczej rządu kształtują się podobnie jak oceny całokształtu jego działań. Oceny te są tym lepsze, im wyższy jest poziom wykształcenia badanych, lepsza ich sytuacja materialna, a także jej subiektywne postrzeganie. W poprawę sytuacji gospodarczej nie wierzą osoby osiągające dochody poniżej średniej i negatywnie oceniające własne warunki materialne, a w grupach społeczno-zawodowych respondenci pracujący na własny rachunek (58%), pracownicy fizyczno-umysłowi (53%), renciści i osoby bezrobotne (po 53%) oraz gospodynie domowe (52%).

O tym, że polityka gospodarcza rządu przyniesie dobre rezultaty, jednoznacznie są przekonani tylko wyborcy PO. optymizm przeważa także w elektoracie PSL, jednak spory odsetek zwolenników tego ugrupowania powątpiewa w skuteczność polityki gospodarczej obecnego gabinetu. Pesymistycznie na przyszłość gospodarczą kraju pod rządami ekipy Donalda Tuska zapatrują się w większości wyborcy PiS, a także osoby bierne politycznie i niemające określonych sympatii partyjnych.

Tabela 8

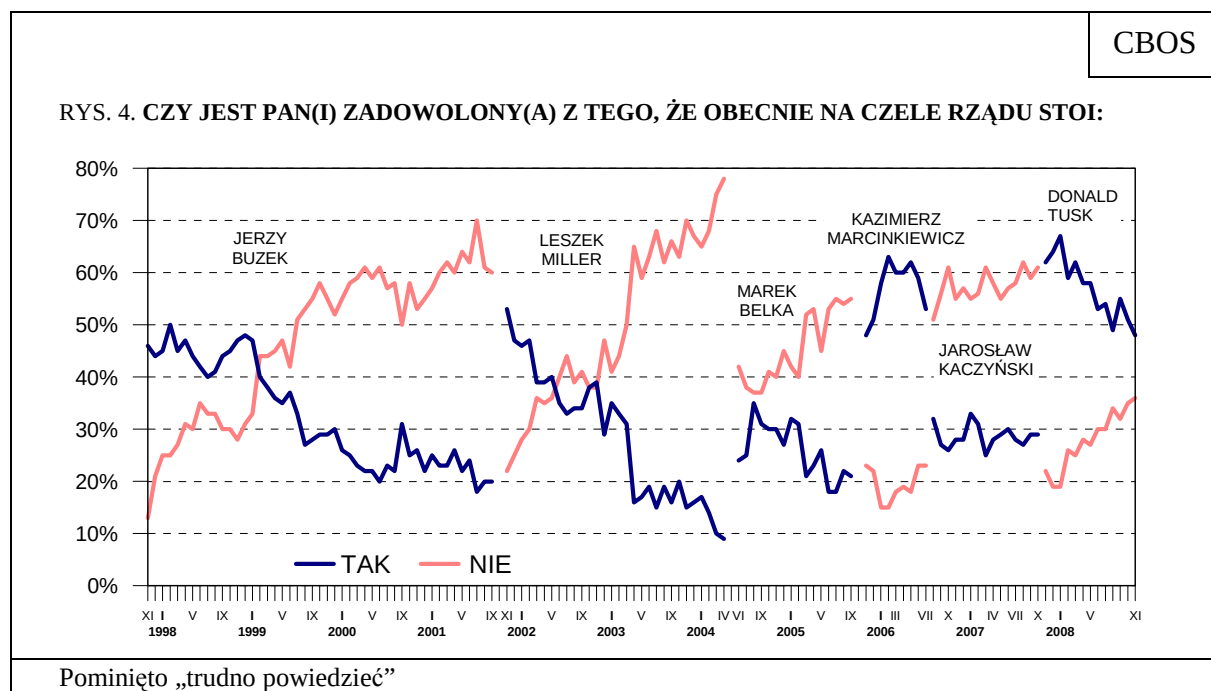
Potencjalne elektoraty	Oceny polityki gospodarczej rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	78	14	8
PSL	47	37	16
SLD	41	43	16
PiS	21	63	16
Niezdecydowani	28	57	16
Niezamierzający głosować	28	52	20

AKCEPTACJA PREMIERA

W porównaniu z poprzednim miesiącem nieznacznie pogorszył się wizerunek premiera. Zadowolenie z tego, że Donald Tusk stoi na czele rządu, wyraża 48% Polaków, o 3 punkty mniej niż przed miesiącem. W ciągu roku zadowolenie z osoby premiera spadło o 14 punktów procentowych. Więcej niż co trzeci badany (36%) jest niezadowolony z tego, że Donald Tusk pełni funkcję szefa rządu. To największa liczba głosów niechętnych premierowi od początku jego urzędowania. W porównaniu z listopadem ubiegłego roku odsetek głosów krytycznych wzrósł o 14 punktów.

Tabela 9

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2007		2008										
	w procentach												
Tak	62	64	67	59	62	58	58	53	54	49	55	51	48
Nie	22	19	19	26	25	28	27	30	30	34	32	35	36
Trudno powiedzieć	16	17	14	15	13	14	15	17	16	17	13	14	16

Najbardziej zadowoleni z premiera są ludzie młodzi (do 24 roku życia), z wykształceniem co najmniej średnim, mieszkający w średnich i dużych, choć nie największych miastach (od 20 do 500 tys. mieszkańców). W tych grupach większość respondentów wyraża zadowolenie z tego, że właśnie Donald Tusk kieruje rządem. Taką opinię podzielają również w większości osoby dobrze zarabiające i pozytywnie oceniające swoją sytuację materialną. Pozytywne oceny premiera idą w parze z mniej intensywnym uczestnictwem w praktykach religijnych. W grupach społeczno-zawodowych w największym stopniu z premiera zadowoleni są uczniowie i studenci, przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji oraz pracownicy umysłowi niższego szczebla.

Niezadowolenie z szefa rządu wyrażają przede wszystkim respondenci często – kilka razy w tygodniu – biorący udział w praktykach religijnych, a także osoby pracujące w prywatnych gospodarstwach rolnych, najmniej zarabiające i niezadowolone z własnej

sytuacji materialnej. Niechęć do premiera nieco przeważa też wśród mieszkańców wsi, a w grupach społeczno-zawodowych wśród osób bezrobotnych oraz rolników.

Tabela 10

Udział w praktykach religijnych	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Kilka razy w tygodniu	26	53	22
Raz w tygodniu	47	38	15
1–2 razy w miesiącu	48	32	20
Kilka razy w roku	53	31	16
W ogóle nie uczestniczy	56	26	19

Wśród zwolenników PO akceptacja Donalda Tuska jako premiera jest niemal powszechna. Nie tak entuzjastycznie, ale również zdecydowanie pozytywnie wyrażają się o szefie rządu wyborcy PSL i zwolennicy SLD. Donalda Tuska jako premiera zdecydowanie nie lubią sympatycy PiS – ponad dwie trzecie spośród nich wyraża niezadowolenie, że właśnie on sprawuje ten urząd.

Tabela 11

Potencjalne elektoraty	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	89	10	1
PSL	62	29	9
SLD	51	39	11
PiS	18	68	14
Niezdecydowani	39	37	24
Niezamierzający głosować	38	38	24

Wśród badanych niemających wykrystalizowanych preferencji partyjnych lub powstrzymujących się od jednoznacznych deklaracji w tym względzie, a także wśród osób biernych politycznie odsetki głosów wyrażających zadowolenie i niezadowolenie z premiera są podobne.

W ciągu roku urzędowania liczba zwolenników gabinetu Donalda Tuska spadła o 12 punktów procentowych, a liczba jego przeciwników wzrosła o 4 punkty. Jak ten spadek wygląda na tle zmian w popularności wcześniejszych rządów? Gabinet Jarosława Kaczyńskiego nigdy nie odnotował przewagi zwolenników nad przeciwnikami, w ciągu roku działalności odsetek przeciwników wzrósł o 10 punktów, a odsetek zwolenników pozostawał mniej więcej na podobnym poziomie. Rząd Kazimierza Marcinkiewicza w ciągu dziewięciu miesięcy istnienia najpierw zyskiwał zwolenników, potem ich tracił i w sumie zakończył działalność z podobnym wynikiem jak ją rozpoczynał – wyraźną przewagą zwolenników nad przeciwnikami. Stosunek Polaków do rządu Marka Belki cechowała przede wszystkim obojętność, a notowana od początku przewaga przeciwników nad zwolennikami od momentu rozpoczęcia urzędowania do jego zakończenia w niewielkim stopniu wrosła. Rząd Leszka Millera podobnie jak obecna Rada Ministrów także rozpoczynał działalność z wysokim odsetkiem zwolenników i niskim przeciwników. W ciągu roku odsetek zwolenników spadł o 16 punktów, a liczba przeciwników wzrosła o 14 punktów. Także rząd Jerzego Buzka cieszył się początkowo dużym poparciem społecznym, które z czasem tracił. W ciągu roku urzędowania liczba zwolenników jego rządu spadła o 11 punktów procentowych, a odsetek przeciwników wzrósł o 9 punktów. Tempo utraty zwolenników przez obecny rząd jest zatem stosunkowo wolne – wśród rządów, które miały co tracić, porównywalne tylko z notowaniami rządu Jerzego Buzka. Jednak rząd premiera Buzka szybciej zraził sobie Polaków i w szybszym tempie powiększał liczbę przeciwników niż obecny gabinet.

Zmiany w notowaniach obecnego rządu w ciągu ostatniego miesiąca okazują się niejednoznaczne. Najwyraźniej pogorszyły się oceny jego polityki gospodarczej, w granicach błędu obniżyły się oceny całokształtu jego działalności, a także notowania premiera. Natomiast nie zmieniły się relacje między zwolennikami a przeciwnikami urzędującego gabinetu. W sumie, zważywszy na okoliczności – trudne relacje między rządem a prezydentem oraz światowy kryzys finansowy – ostatni miesiąc nie okazał się dla wizerunku rządu jakoś szczególnie zły. Co prawda, jego notowania generalnie spadają, ale ciągle jest to powolny spadek z bardzo wysokiego pułapu i – poza polityką gospodarczą – nie oznacza utraty zaufania społecznego. Nadal liczba zadeklarowanych zwolenników rządu jest prawie dwukrotnie wyższa niż liczba jego przeciwników. Działalność rządu ciągle nieco częściej jest

oceniana pozytywnie niż negatywnie, a osoba premiera wzbudza więcej sympatii niż głosów krytycznych. To wyniki, do których szefowie poprzednich gabinetów – Jarosław Kaczyński czy Marek Belka – nie mieli szans się zbliżyć w żadnym momencie swego urzędowania. Tylko rząd Kazimierza Marcinkiewicza miał porównywalne poparcie społeczne, ale w krótszym okresie, gdyż nie funkcjonował tak długo jak obecny gabinet. Polacy zwątpili jedynie w sukces gospodarczy rządu Donalda Tuska – w obliczu kryzysu finansowego przeważają ankietowani twierdzący, że polityka tego rządu nie stwarza szans na poprawę sytuacji gospodarczej.

Społeczne zróżnicowania w poparciu dla rządu wskazują na utrzymywanie się dwubiegunowego podziału naszej sceny, który w uproszczeniu można by określić jako opozycję modelu modernizacyjnego *versus* zachowawczego. Wydaje się, że podział ten przesłonił struktury jeszcze niedawno kształtujące wybory polityczne Polaków, związane np. ze stosunkiem do epoki PRL. Dająca do myślenia jest wyrazistość podziałów politycznych w zależności od deklarowanej częstości praktyk religijnych. Związek ten był zauważalny także w poprzednich badaniach, ale w tym miesiącu jest wyjątkowo silny.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do rządu Donalda Tuska? Czy jest Pan(i) jego:				Liczba osób
		zwolennikiem	przeciwnikiem	czy też Pana(i) stosunek do obecnego rządu jest obojętny	Trudno powiedzieć	
Ogółem		42	23	29	6	1050
Płeć	Mężczyźni	44	23	29	4	489
	Kobiety	40	24	29	7	561
Wiek	18-24 lata	48	10	39	3	163
	25-34	36	22	36	7	183
	35-44	48	19	26	6	146
	45-54	43	28	24	4	179
	55-64	48	25	23	4	164
	65 lat i więcej	33	33	26	8	215
Miejsce zamieszkania	Wieś	30	30	31	9	390
	Miasto do 20 tys.	50	24	22	5	144
	20-100 tys.	50	15	29	6	212
	101-500 tys.	52	21	26	1	164
	501 tys. i więcej mieszk.	45	20	33	2	140
Wykształcenie	Podstawowe	34	26	32	9	293
	Zasadnicze zawodowe	36	24	33	6	260
	Średnie	46	21	28	4	355
	Wyższe	60	22	17	1	142
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., inteligencja	57	24	17	2	76
	Prac. umysł. niż. szczebla	56	21	21	2	109
	Pracownicy fiz.- umysł.	43	11	38	8	77
	Robotnicy wykwalifikowani	41	25	27	7	129
	Robotnicy niewykwalifik.	41	15	40	4	47
	Rolnicy	27	21	42	9	56
	Pracujący na własny rach.	43	12	42	3	32
Bierni zawodowo	Renciści	31	30	28	11	85
	Emeryci	39	33	23	5	223
	Uczniowie i studenci	53	6	39	1	86
	Bezrobotni	31	30	34	4	71
	Gospodynie domowe i inni	38	25	28	9	59
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	53	23	20	4	123
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	48	19	28	5	96
	sekt. pryw. poza rolnict.	46	16	32	5	211
	prywatnym gosp. rolnym	26	34	35	5	54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	31	29	33	8	247
	501-750	38	24	34	5	180
	751-1000	43	22	29	6	167
	1001-1500	53	20	24	2	176
	Powyżej 1500 zł	57	20	21	2	153
Ocena własnych war. mater.	Złe	30	29	33	8	237
	Średnie	38	28	29	6	445
	Dobre	55	15	27	4	368
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	21	45	30	3	50
	Raz w tygodniu	41	26	28	5	544
	1-2 razy w miesiącu	41	21	32	7	149
	Kilka razy w roku	47	15	31	7	209
	W ogóle nie uczestniczy	54	19	24	3	98
Poglądy polityczne	Lewica	50	26	23	1	144
	Centrum	45	21	31	3	372
	Prawica	46	30	20	4	298
	Trudno powiedzieć	27	18	41	14	236

Tabela 2

		Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu objęcia przezeń władzy?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		45	40	15	1046
Płeć	Mężczyźni	49	40	11	486
	Kobiety	41	40	19	560
Wiek	18-24 lata	57	28	15	162
	25-34	49	38	13	183
	35-44	48	38	14	145
	45-54	38	51	11	177
	55-64	45	43	12	164
	65 lat i więcej	36	42	22	214
Miejsce zamieszkania	Wieś	36	46	18	387
	Miasto do 20 tys.	49	37	14	143
	20-100 tys.	50	33	17	212
	101-500 tys.	53	37	10	164
	501 tys. i więcej mieszk.	48	42	10	140
Wykształcenie	Podstawowe	36	39	25	291
	Zasadnicze zawodowe	41	46	13	259
	Średnie	51	39	10	353
	Wyższe	55	35	10	142
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., inteligencja	54	39	7	76
	Prac. umysł. niż. szczebla	50	44	6	109
	Pracownicy fiz.- umysł.	53	39	7	76
	Robotnicy wykwalifikowani	45	42	13	127
	Robotnicy niewykwalifik.	40	34	26	47
	Rolnicy	42	37	22	56
Bierni zawodowo	Pracujący na własny rach.	38	45	16	32
	Renciści	31	46	23	84
	Emeryci	40	43	17	223
	Uczniowie i studenci	61	25	14	86
	Bezrobotni	36	47	17	71
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	51	33	16	59
	inst. państw., publicznej	49	45	7	122
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	50	35	14	96
	sekt. pryw. poza rolnict.	49	39	12	209
	prywatnym gosp. rolnym	38	52	10	54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	37	46	17	247
	501-750	36	48	16	178
	751-1000	47	39	14	166
	1001-1500	54	33	14	176
	Powyżej 1500 zł	59	36	5	153
Ocena własnych war. mater.	Złe	32	50	18	235
	Średnie	39	44	16	444
	Dobre	60	29	11	367
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	31	47	22	50
	Raz w tygodniu	44	42	14	541
	1-2 razy w miesiącu	46	38	16	149
	Kilka razy w roku	48	37	15	209
	W ogóle nie uczestniczy	53	34	13	96
Poglądy polityczne	Lewica	50	40	10	143
	Centrum	46	43	11	372
	Prawica	48	46	6	298
	Trudno powiedzieć	36	29	35	234

Tabela 3

		Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		38	46	16	1047
Płeć	Mężczyźni	45	46	9	487
	Kobiety	32	47	21	560
Wiek	18-24 lata	47	35	19	162
	25-34	36	48	16	183
	35-44	43	46	11	145
	45-54	33	56	11	179
	55-64	42	48	10	164
	65 lat i więcej	32	44	24	214
Miejsce zamieszkania	Wieś	33	48	19	388
	Miasto do 20 tys.	39	44	17	143
	20-100 tys.	41	43	16	212
	101-500 tys.	47	46	7	164
Wykształcenie	501 tys. i więcej mieszk.	38	47	15	140
	Podstawowe	29	45	25	291
	Zasadnicze zawodowe	34	53	13	259
	Średnie	44	46	11	355
Grupa społ.-zaw. pracujący	Wyższe	51	36	12	142
	Kadra kier., inteligencja	48	40	11	76
	Prac. umysł. niż. szczebla	46	46	8	109
	Pracownicy fiz. - umysł.	40	53	7	76
Bierni zawodowo	Robotnicy wykwalifikowani	42	47	11	128
	Robotnicy niewykwalifik.	29	47	24	47
	Rolnicy	35	46	19	56
	Pracujący na własny rach.	26	58	17	32
Pracuje w:	Renciści	26	53	21	84
	Emeryci	37	44	19	223
	Uczniowie i studenci	50	27	22	86
	Bezrobotni	33	53	15	71
Dochody na jedną osobę	Gospodynie domowe i inni	32	52	16	59
	inst. państw., publicznej	44	48	8	122
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	38	48	14	96
	sekt. pryw. poza rolnict.	44	46	10	211
Ocena własnych war. mater.	prywatnym gosp. rolnym	32	57	11	54
	Do 500 zł	28	53	18	247
	501-750	32	53	15	178
	751-1000	35	49	16	167
Udział w prakt. religijnych	1001-1500	53	37	11	176
	Powyżej 1500 zł	51	39	9	153
	Złe	24	55	21	235
	Średnie	36	49	16	445
Poglądy polityczne	Dobre	51	37	12	367
	Kilka razy w tygodniu	30	46	24	50
	Raz w tygodniu	38	47	15	542
	1-2 razy w miesiącu	35	45	20	149
Poglądy polityczne	Kilka razy w roku	40	46	13	209
	W ogóle nie uczestniczy	44	40	16	96
	Lewica	45	44	11	144
	Centrum	38	52	11	372
Poglądy polityczne	Prawica	45	45	10	298
	Trudno powiedzieć	27	40	33	234

Tabela 4

		Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że obecnie na czele rządu stoi Donald Tusk?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		48	36	16	1044
Płeć	Mężczyźni	51	36	13	487
	Kobiety	45	35	19	557
Wiek	18-24 lata	61	22	17	163
	25-34	46	35	19	182
	35-44	53	33	14	145
	45-54	44	44	12	177
	55-64	50	37	13	163
	65 lat i więcej	39	40	20	213
Miejsce zamieszkania	Wieś	40	44	17	388
	Miasto do 20 tys.	51	30	19	143
	20-100 tys.	54	27	19	209
	101-500 tys.	55	33	11	164
Wykształcenie	501 tys. i więcej mieszk.	52	35	13	140
	Podstawowe	38	38	24	291
	Zasadnicze zawodowe	45	40	14	259
	Średnie	55	32	13	352
Grupa społ.-zaw. pracujący	Wyższe	58	32	11	142
	Kadra kier., inteligencja	56	32	12	76
	Prac. umysł. niż. szczebla	55	36	9	109
	Pracownicy fiz.- umysł.	49	33	19	77
Bierni zawodowo	Robotnicy wykwalifikowani	49	37	14	127
	Robotnicy niewykwalifik.	41	35	24	47
	Rolnicy	40	43	16	56
	Pracujący na własny rach.	45	29	26	32
Pracuje w:	Renciści	38	38	25	84
	Emeryci	45	39	17	222
	Uczniowie i studenci	64	19	17	86
	Bezrobotni	40	44	17	70
Dochody na jedną osobę	Gospodynie domowe i inni	53	36	11	58
	inst. państw., publicznej	52	37	11	123
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	52	31	17	96
	sekt. pryw. poza rolnict.	51	32	17	210
Ocena własnych war. mater.	prywatnym gosp. rolnym	38	56	6	54
	Do 500 zł	38	45	17	246
	501-750	46	37	16	178
	751-1000	48	37	15	167
Udział w prakt. religijnych	1001-1500	55	29	16	175
	Powyżej 1500 zł	61	29	10	153
	Złe	40	41	19	235
	Średnie	43	41	16	442
Poglądy polityczne	Dobre	60	26	14	367
	Kilka razy w tygodniu	26	53	22	50
	Raz w tygodniu	47	38	15	542
	1-2 razy w miesiącu	48	32	20	147
Poglądy polityczne	Kilka razy w roku	53	31	16	208
	W ogóle nie uczestniczy	56	26	19	96
	Lewica	53	34	13	144
	Centrum	52	34	14	372
Poglądy polityczne	Prawica	48	44	8	296
	Trudno powiedzieć	39	28	32	232